

archiepiscopus vix multis lacrymis impetravit ut Romanam curiam ei visitare consilii gratia liceret, et legatos imperatoris cum litteris deprecatoriis secum ducere valeret. Cumque in curia esset, quibusdam palatinis præesse se Ecclesie illi referebat, in qua beati apostoli Thomæ corpus requiescere dicebatur. Inter cætera vero quæ de situ ecclesie thesaurorumque opulentia et ornamentorum varietate enarravit, unum disseruit, quod non sine admiratione aures audientium capere possunt. Prædicti apostoli ecclesia magnæ altitudinis fluvio ex omni parte clauditur, qui discurrentibus aquis, septenni etiam puerulo, octo ante festivitatem apostoli diebus, totidemque post festivitatem, præ nimia siccitate se viabilem præbet. In ipsa autem solempni die collectis in unum totius provincie proceribus, omni- que clero et populo, post multas lacrymas altaque suspiria archiepiscopus cum sui sociis ordinis ad beati apostoli feretrum accedit, et ex eo cum magna reverentia corpus levatum in cathedra pontificali de-

center collocat, primusque tanti advocati pedibus advolutus, oblationis suæ munere apostolum honorat. Beatus vero apostolus brachium erigit, manumque aperit, et quidquid ei ab universis nostræ fidei cultoribus offertur, gratanter accipit. Si quis vero hæreticus populo admistus, quasi pro devotione in manu apostoli aliquid ponere nititur, claudit sanctus manum, et nefanda munera accipere denegat. Cumque talia relatione quorundam in auribus domini papæ sonuissent, adesse jussit episcopum, et ne amplius in palatio falsa seminaret, sub anathemate prohibere voluit. Veritati enim contrarium esse videbatur quod de apostolo divulgasset. Episcopus autem coram omnibus nil esse verius affirmabat, et assensu domini papæ sacrosancti Evangelii juramento ita esse comprobavit. Credit tandem dominus papa, credit et omnis curia, et apud omnipotentiam divinam apostolum majora impetrare posse acclamabant.

DOMNI ODDONIS

ABBATIS S. REMIGII

CHARTA DE FUNDATIONE CARTHUSIÆ MONTIS DEI

In diocesi Remensi (2).

(MABILLON., *Annal. Bened.*, VI, append. p. 664.)

Universorum Domino, qui est summa sanctitas, famulantibus et in sacro religionis proposito perseverantibus, maxime his qui abjectis sæcularium negotiorum sarcinis, jam prægustant in tranquillitate vitæ quam suavis est Dominus, nos benignos esse convenit; et non solum eorum necessitatibus aliquod levamen impendere, verum etiam si quid eis devotio fidelium contulerit, ut illæsum ad ipsorum usus permaneat, sollicite curare. Idcirco memorie cunctorum, tam præsentium quam futurorum, fixum esse volumus, quod ego Oddo, humilis minister ecclesie Beati Remigii, totumque capitulum ejusdem monasterii, communicato mecum labore, prompta voluntate et pia devotione benignum præbentes assensum, cænobium in quo usus et sacras consuetu-

dines Carthusiani honesti moribus fratres teneant, et custodiant, in fundo ecclesie nostræ, videlicet in loco qui nunc Mons Dei nuncupatur, nam antiquitus vocabatur Mons Bosonis, in honore beatæ Virginis Mariæ et S. Joannis Baptistæ construximus. Hoc totum factum est consilio domni Hugonis Gratianopolitani episcopi, necnon et assensu reverendi Guigonis, Carthusiensium pauperum prioris, qui et primos sacræ hujus institutionis magistros ad nos misit, et locus ille ut Mons Dei vocaretur, præcepit et statuit. Venerabilis etiam Raynaldus, secundus Remorum archiepiscopus, in hoc opere strenuus cooperator exstitit, et ejus voluntate et consilio evocatio Carthusiensium fratrum facta est, et constitutio loci.

(2) Cum propagarentur in diocesis Remensis partibus religiosæ congregationes, Molismensium, Cisterciensium et Præmonstratensium, quorum institutor sanctus Norbertus anno 1134 mortuus est, una deerat sacri ordinis Carthusiensis familia, quæ in solo Burgundiæ seu Provinciæ, ut tum vocabant, regno radices egisse videbatur. In has vero partes demum ramos extendit, auctore primum venerabili Oddone, S. Remigii abbate, quod hoc modo factum tradunt. Hic aliquando Romam profectus, cum ad propria rediret, forte divertit ad Majorem Carthusiam, ubi explorata piorum illorum solitariorum admirabili conversatione, consilio beati Hugonis,

Gratianopolitani episcopi, eorum ejusdem instituti in diocesi Remensi ædificare statuit, assensu venerabilis Guigonis Carthusiæ prioris, qui primos sacræ istius institutionis proseminatores Oddoni concessit. Hoc proinde consilium iniiit Oddo ante obitum sancti Hugonis episcopi, qui anno 1132 accidit, Kalendaris Aprilis: sed vix ante hunc annum 1134 executioni demandatum est, cum scilicet Oddo abbas e Pisano concilio reversus esset. Novæ domus extruendæ assignatus est monasterii sui fundus in finibus Remorum duabus ab urbe Mosomo leucis, ad amnem Barum, tunc dictus Mons Bosonis, qui postmodum Mons Dei appellatus est.

In hoc siquidem monte fratribus ibidem in ordine Carthusiensi Deo militantibus, et secundum sacras ipsius ordinis institutiones, a sanctis eorum prædecessoribus datas, degentibus, prædictum cœnobium, et quidquid ecclesia nostra in procinctu ejusdem cœnobii infra subscriptos terminos possidebat, communi totius capituli nostri assensu gratanter, et ab omni censu et exactione liberum dedimus. Concessimus etiam ut terras, quas rustici infra eodem terminos possidebant, si dono vel pretio prædicti fratres acquirere poterint, libere et absque ullo censu in perpetuum habeant. Similiter de omnibus, quæ ibi Richardus Mosomensis abbas cum suis fratribus, et domnus Ursio S. Dionysii abbas et ejus congregatio habebant, liberam donationem, et ab omni querela absolutam prompta devotione obtulerunt et dederunt. Willelmus etiam Sethona, et Nicolaus de Burgo, et Guido de Altreio quidquid ibi tenebant, et quod usibus pauperum Christi utile ac necessarium visum est, pro remedio animarum suarum pari libertate dederunt.

Hi sunt termini quibus prædicta loca limitantur: ab orientali plaga versus meridiem, ab Asia usque ad rivulum qui defluit in Amosias, ab Amosiis usque ad viam regiam, a via regia sicut tendit usque in Forest, de Forest per verticem Montis Rouel sicut vergit usque in Chermel, de Chermel usque Buten rivulum, a Buten sicut defluit usque in Barum fluvium. Item ab Asia versus septentrionalem plagam usque ad rivulum qui dicitur Altrepa, sicut idem rivulus defluit in Barum. Ut autem hæc munificentia nostra in perpetuum vires obtineat, et inconvulsa illibataque in omne conservetur tempus, et permaneat, auctoritate privilegii domni Innocentii papæ II muniri fecimus. Sed et nos sigilli beati Remigii impressione, et honorabilium adnotatione personarum ac testium roboramus et confirmamus;

(5) Reponenda indictio xv.

A et quicumque hanc infringere tentaverit, anathematis sententia percutimus.

Signum Gaufridi Catalaunensis episcopi.

Sign. Alvisi Attrebatensis episcopi.

Sign. Oddonis abbatis S. Remigii.

Sign. Ingulranni Altivillarensis abbatis.

Sign. Richardi Mosomensis abbatis.

Sign. Hellini abbatis S. Theodorici.

Sign. Joranni abbatis S. Nicasii.

Sign. Albrici S. Basoli abbatis.

Sign. Ursonis abbatis S. Dionysii.

Sign. Fulgonis abbatis Sparnacensis.

Sign. Willelmi abbatis de Mauri Monte.

Sign. Albrici et Hugonis archidiaconorum.

Sign. Leonis decani.

Sign. Gervasii cantoris.

Sign. Henrici, Gregorii, Rogeri presbyterorum.

Sign. Bosonis, Raineri, Bernardi diaconorum.

Testes etiam hujus rei sunt: Joscelinus tunc prior, Hugo subprior, Rainaldus præpositus, Sigibertus, Macharius, Hugo capellanus, Gauterus Altreiensis, Arnulfus præpositus, Christianus cantor, Haydericus cellerarius, Otho, Gervasius, Benedictus, Lambertus, item Lambertus, Balduinus, sed et omnis conventus.

Testes etiam hujus decreti et institutionis sunt: de clericis, Drøgo decanus S. Timothei, Lethardus, Tomas, Constantius, Nicholaus.

De militibus, Petrus et frater ejus Tomas. De laicis, Tomas villicus, Simon decanus, Walterus, Lambertus, Guido scabini et multi alii.

Actum Remis anno incarnati Verbi 1137, indictione xiii (5), regnante Ludovico Francorum rege anno xxx, archiepiscopatus autem domni Rainaldi anno xii ordinationis verò nostræ anno octavo decimo.

EPISTOLA DOMNI ODDONIS

ABBATIS S. REMIGII

AD WIBALDUM ABBATEM STABULENSEM.

(Vide in Wibaldo, infra.)

ANNO DOMINI MCXXXVI

ADALBERTUS

MOGUNTINUS ARCHIEPISCOPUS

NOTITIA

(DOM MARTÈNE, præf. ad tom. I ampl. Collect., p. xxxiii)

Rothardo successit in sede Moguntina non minus sinceræ in sedem apostolicam observantiæ quam dignitatis hæres Adalbertus, Henrici regis cancellarius, et primus inter primos ejus præcordialis consilia-